

PK-XFY¹

Belin de

Ballu

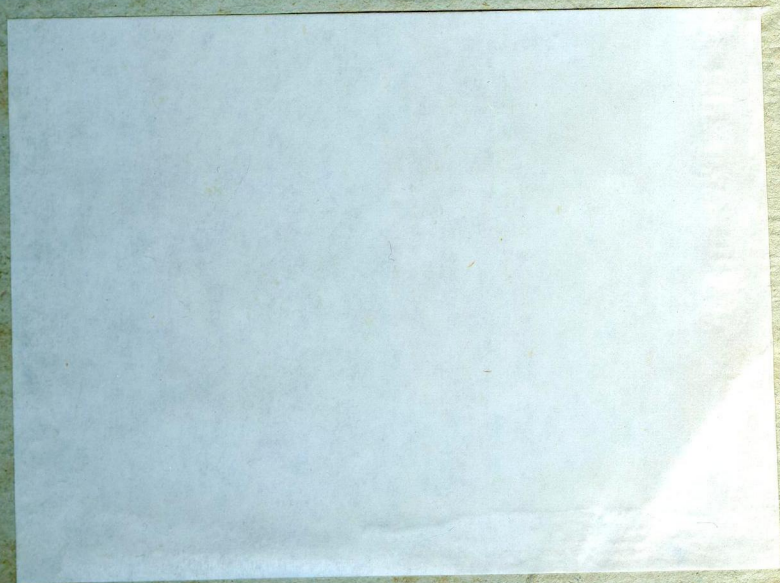
459591

XXVII

7

122

16105

X 1921

✓46

1934

БИБЛИОТЕКА
И. И. СЕМЕНОВСКОГО.

CHRESTOMATHIA POETICA

SIVE

ECLOGAE

POETARUM LATINORUM

IN USUM STUDIOSAE

JUVENTUTIS ROSSICAE.

EX DECRETO

CAESAREAE UNIVERSITATIS
CHARCOVIANAE.

2800

Curavit, notulisque illustravit

JACOBUS NICOLAUS BELIN DE BALLU
Litterarum Graecarum et Gallicarum
Professor P. O.

PARS I.

CHARCOVIAE,

TYPIS UNIVERSITATIS, 1809.

БИБЛИОТЕКА И. И. СЕМЕНОВСКОГО

*Permittenste Collegio, penes Caesaream Universitatem
Charcoviensem, ad censendos libros, constituto.*

PROOEMIUM.

Cum perrara sint in *Rossid* *Latinorum* scriptorum exemplaria, operae pretium duximus, si, *Chrestomathiam* poeticam, id est, selectissima *Romanorum* poetarum loca, *Rossicae* *Juventuti* praeberemus; ut facilius linguae latinae studio incumberet. Ea nobis cura fuit in seligendis locis, cujusque autoris delibare flores, et studiosae *juventi* imitandos proponere. Ne quis miretur quòd in *Comicae* scenae autores paulo prolixiores fuimus; hoc nobis fuit consilium ut familiaris sermonis latini exquisitissimam normam *juventus* haberet; cujus sermonis usus in *Rossid* perutilis, immo saepe necessarius est, praesertim cum advenis has oras frequentantibus nec linguam *Rossicam* gnaris. Animadversiunculas in omnes hujus collectionis autores adieciimus, praecipuè in *Plauti* excerpta, quia multa sunt apud istum poetam veterem et scenae *Romanae* patrem, quae interpretatione indigeant, non solum propter vetustiores linguae formas, sed et ob jocos et facetias quas a *Graecis* mutuatus est, et quae vix sine *Graecae* linguae cognitione intelligi possunt. *Terentii* integram comoediam

Phormionem protulimus, ut juvenes facilius discant quae sit veterum ratio in scribendâ Comaediâ. Caeterùm accuratissimas secuti sumus editiones, scilicet Bipontinas utriusque Comici, Virgilii Heyniam, Horatii Mitscherlichianam, Lucretii Eichstaedtianam, Juvenalis Rupertianam. Accentus reponi curavimus, qui in libris classicis non sine magno tyronum incommodo obmittuntur. Nihil denique obmisimus quod ad juventutis studiosae labores adjuvandos utile visum sit. Nostro qualicunque labore, Lector, fruire, ac studio favē.

EX

M. ACCII PLAUTI
AMPHITRUONE.

DRAMATIS PERSONÆ.

MERCURIUS.	NAUCRATES.
AMPHITRUO.	BROMIA, <i>Ancilla Amphitruonis</i>
SOSIA, <i>servus Amphitruonis.</i>	

ARGUMENTUM.

In faciem versus Amphitruonis Jupiter,
(Se reducem simulat, hostibus victis, domum,
Homo inter homines gestiens viderier,
Civem agit in terris, et sibi ludos parat)
Dum bellum Amphitruo cum Telebois gerit.
Mercurius formam Sosiae servi (induit)
Absentis. Ubi adsunt veri Amphitruo et Sosia;
Uterque luduntur dolis mirum in modum.
Hinc permiscetur tota jurgiis domus.
10. Donec cum tonitru voce missâ ex aethere,
(Joci auctorem) se Jupiter confessus est.

EX PROLOGO.

MERCURIUS. v. 94.

Hanc fabulam hic Jupiter hodie ipse aget:
Et ego unâ cum illo. Nunc vos animam advortite,

- Haec urbs est Thebae: in illisce habitat aedibus
 Amphitruo, natus Argis ex Argo patre,
 Quicum Alcumena est nupta Electri filia.
 Is nunc Amphitrno praefectu' st legionibus:
 Nam cum Telebois bellum est Thebano poplo.
 Jam ego vos novisse credo, ut sit pater meus;
 20. In Amphitruonis vortit sese imaginem.
 Omnesque cum esse censent servi, qui vident;
 Ita versipellem se facit quando lubet.
 Ego servi sumsi Sosiae mihi imaginem,
 Qui cum Amphitruone abivit hinc in exercitum.
 Nunc hodie Amphitruo veniet huc ab exercitu;
 Et Sosia servus, cujus ego hanc fero imaginem:
 Sed illic est Sosia.
 A portu illic nunc cum laternâ huc advenit;
 Abigam ego illunc advenientem ab aedibus.

Act. I. Scen. I.

SOSIA, MERCURIUS.

30. Sos. Qui me alter est audacior homo? aut qui me confidentior,
 Juventutis mores qui sciâ, qui hoc noctis solus ambulem?
 Quid faciam nunc, si tres-Viri mein carcerem comperint,
 Inde quasi e promtuariâ cellâ depromar ad flagrum:
 Nec caussam liceat dicere mihi: neque in hero quicquam auxilii siet,
 Nec quisquam sit, quin me omnes esse dignum putent: ita
 Quasi incudem me miserum homines octo validi caedant: ita

Peregre adveniens hospitio publicitus accipiar.

Haec heri inmodestia coegit me, qui hoc

Noctis a portu ingratiis excitavit.

40. Nonne hoc idem luci me mittere potuit?

Quam miser est divitis servos!

Ipse dominus dives, operis et laboris expers,

Quodcumque homini accidit, libere posse retur:

Aequom esse putat: non reputat laboris quid sit:

Nec, aequom, anne iniquom imperet, cogitabit,

Ergo in servitute expetunt multa iniqua.

Habendum, et ferendum hoc onus est cum labore.

Numerò mihi in mentem fuit,

Diis advenientem gratias pro meritis agere, atque al-
loqui.

50. Nae, illi aedepol, si merito meo referre studeant gratias,

Aliquem hominem allegent, qui mî aduenienti os oc-
cillet probe;

Quoniam bene quae in me fecerunt, ingrata ea habui,
atque irrita.

Quod nunquam opinatus fui, neque alius quisquam
civium

Sibi eventurum, id contigit, ut salvi potiremur domum,

Victores, victis hostibus, legiones reveniunt domum;

Duello extincto maxumo, atque internecatis hostibus,

Quod multa Thebano populo acerba objecit funera.

Id, vi et virtute militum, victum, atque expugnatum
oppidum est,

Imperio, atque auspicio heri mei Amphitruonis ma-
xume,

60. Praedâ, atque agro, adoreâque affecit populares suos:

Regique Thebano Creonti regnum stabilivit suum.

Me a portu praemisit domum, ut haec nunciem uxori
suae:

Ut gesserit rempublicam ductu, imperio, auspicio suo.
Ea nunc meditabor, quo modo illi dicam, quom illò
advenero.

Si dixerò mendacium, solens meo more fecero:
Nam quom illi pugnabant maxume, ego tum fugiebam
maxume.

Verumtamen, quasi affuerim, simulabo, atque audita
eloquar.

Sed, quo modo, et verbis quibus me deceat fabularier,
Prius ipse mecum volo hic meditari.

70. (Hæc laterna siet Alcumena) Sic hoc pròloquar.

Principiò, (Hera); ut illò aduenimus, ubi primùm ter-
ram tetigimus,

Continuò Amphitruo delegit viros primorum principes:
Eos legat. (Bene incoepias, Sosia; perge proloqui;
optime),

Eos legat, (inquam): Telebois jubet sententiam ut
dicant suam.

Si sine vi, et sine bello velint rapta, et raptores tra-
dere.

Si, quae asportassent, redderent, se exercitum extem-
plò domum

Reducturum, abituros agro Argivos, pacem, atque
otium

Dare illis. Sin aliter sient animati, neque dent quae
petat;

Sese igitur summâ vi, virisque eorum oppidum expug-
nassere.

80. Respondent, bello et se, et suos tutari posse: pro-
inde uti

Properè de finibus suis exercitum deducerent.

Hæc ubi Legati pertulere, Amphitruo castris illicò

Producit omnem exercitum. (Fit strepitus.)

Sine. Formido male. Quidnam audio? Nimis jam longa est narratio.

In aedibus nostris tutius pergam meditarier.)

v. 107. Mer. Atat illic huc iturn'st: ibo ego illi obviam.

Neque ego hunc hominem hodie ad aedis has sinam unquam accedere.

Quando imago 'st huius in me, certum'st hominem eludere.

Etenim verò quoniam formam cepi huius in me, et statum,

90. Decet et facta, moresque huius habere me similis item, Itaque me malum esse oportet, callidum, astutum admodum,

Atque hunc, telo suo sibi, malitiâ a foribus pellere. Sed quid illuc est: Coelum adspectat: observabo quam rem agat.

Sos. Certè aedepol scio. si aliud quicquam est quod credam, aut certo sciam,

Credo ego hac noctu Nocturnum obdormivisse ebrium: Nam neque se Septemtriones quoquam in coelo commovent:

Neque se Luna quoquam mutat, atque uti exorta 'st semel.

Nec Ingulae, neque Vesperugo, neque Vergiliae occidunt;

Ita statim stant signa; neque nox quoquam concedit die:

100. Neque ego hâc nocte longiorem me vidisse censeo; Nisi item unam, verberatus quam pependi perpetem. Eam quoque aedepol etiam multò haec vicit longitudine.

Credo aedepol equidem dormire Solem atque adpotum probe.

Mira sunt, nisi invitavit sese in coenâ plusculum.

Mer. Ain' verò verbero? Deos esse tui similis putas? Ego pol te istis tuis pro dictis et malefactis, furcifer, Accipiam; modò sis veni huc, inuenies infortunium.

Sos. Iho. ut herus quod imperavit, Alcmenae nunciem.

Sed quis est hic homo, quem ante aedeis video hoc noctis? non placet.

110. *Mer.* Nullus est hoc meticulosus aequae. *Sos.* Quem? in mentem venit,

Illic homo hoc denuo volt pallium detexere.

Mer. Timet homo: deludam ego illum. *Sos.* Perii: dentes pruriunt:

Certè advenientem me hic hospitio pugnae accepturum 'st:

Oppido interii: obsecro hercle quantus, et quàm validus est?

Mer. Clare aduorsum fabulabor; hic auscultet quae loquar:

Igitur magis modum in maiorem in se concipiet metum.

Agite, pugni: iam diu'st quòd ventri victum non datis: Iam pridem videtur factum, heri quòd homines quatuor In soporem conlocastis nudos. *Sof.* Formido male.

120. Ne ego hic nomen meum commutem, et Quintus fiam e Sosia.

Quatuor viros sopori se dedisse hic autumat.

Metuo ne numerum augeam illum. *Mer.* Hem! nunc iam ergo: sic colo.

Sos. Cingitur; certe expedit se *Mer.* Non feret, quin vapulet:

Sos. Quis homo? *Mer.* Quisquis homo huc profectò venerit, pugnos edet.

Haud malum huic est pondus pagno.

Sos. Perii: pugnos ponderat. Mer. Gestiant pugni mihi.

Sos. Si in me exerciturus, quaeso, in parietem ut primum domes.

Mer. Certe enim hic nescio quis loquitur. Sos. salvosum: non me videt:

Nescio quem loqui autumat: mihi certò nomen Sosia 'st

130. Mer. Optume, eccum incedit ad me, Sos. Timeo: totus torpeo:

Non aedepol nunc ubi terrarum sim scio, si quis roget: Neque miser me commovere possum prae formidine.

Illicet, mandata heri perierunt unâ et Sosia.

Verum certom 'st confidenter hominem contra conloqui; Qui possim videri huic fortis, a me ut absterneat manum.

Mer. Quò ambulas, tu, qui Vulcanum in cornu conclusum geris?

Servos es ne, an liber? Sos. Utcunque animo conlibitum est meo.

Mer. Ain' vero? Sos. Aio enimvero. Mer. Verbero. Sos. Mentiris nunc iam.

Mer. At iam faciam ut verum dicas dicere. Sos. Quid eo est opus?

140. Mer. Possum scire quò profectus, quoque sis, aut quid veneris?

Sos. Huc eo, Heri mei sum servos. Numquid nunc es certior?

Mer. Ego tibi istam hodie scelestam comprimam linguam. Sos. Haud potes.

Bene, pudiceque asseruatur. Mer. Pergin' argutarier?

Quid apud hasce aedis negoti 'st tibi? Sos. Immo quid est tibi.)

Mer. Rex Creon vigilas nocturnos singulos semper locat.

Sos. Bene facit, quia nos eramus peregrè: tutatu'st domum.

At nunc abi sane, advenisse familiaris dicito.

Mer. Nescio quam tum familiaris sis, nisi actutū hinc abis,

Familiaris accipiare faxo haud familiariter.

150. Sos. Hic, inquam, habito ego, atque horum servos sum. Mer. At scin' quomodo?

Faciam ego hodie te superbum, nisi hinc abis? Sos. Quonam modo?

Mer. Auferere, non abibis, si fustem sumsero.

Sos. Quin me huius esse familiae familiarem praedico.

Mer. Vide sis, quam mox vapulare vis, nisi actutū hinc abis.

Sos. Tun' domo prohibere peregrè me advenientem postulas?

Mer. Haecce tua domu'st? Sos. Ita, inquam. Mer. Quis Herus igitur est tibi?

Sos. Amphitruo, qui nunc praefectu'st Thebanis legionibus,

Quicum nupta est Alcumena. Mer. Quid ais? Quod nomen tibi est?

Sos. Sosiam vocant Thebani, Davo prognatum patre.

160. Mer. Nae tu isthuc hodie malo tuo, compositis mendaciis

Advenisti, audaciae columen, consutis dolis.

Sos. Immo quidem tunicis consutis huc aduenio, non dolis.

Mer. At mentiris etiam: certò pedibus, non tunicis venis.

Sos. Ita profectò. Mer. Nunc profectò vapula ob mendacium.

Sos. Non aedepol volo profectò. Mer. At pol profectò ingratiis.

Hoc quidem profectò certum' st, non est arbitrarium.

Sos. Tuam fidem obsecro- *Mer.* Tun' te audes Sosiam esse dicere,

Qui ego sum? Sos. Perii. *Mer.* Parum etiam, prae ut futurum'st, praedicas.

Quoius nunc es? Sos. Tuus: Nam pugnis usu fecisti tuum;

170. Proh fidi Thebani ciues! *Mer.* Etiam clamas, carnufex?

Eloquere, quid venisti? Sos. Ut essem quem tu pugnis caederes.

Mer. Quoius es? Sos. Amphitruonis, inquam, Sosia. *Mer.* Ergo istoc magis.

Quia vaniloquos, vapulabis: Ego sum, non tu, Sosia.

Sos. Ita dii faciant, ut tu potius sis, atque ego te ut verberem!

Mer. Etiam muttis? Sos. Iam tacebo. *Mer.* Quis. tibi heru'st? Sos. Quem tu voles.

Mer. Quid igitur? qui nunc vocare? Sos. Nemo, nisi quem iusseris.

Mer. Amphitruonis te esse aiebas Sosiam? Sos. Pec-caveram;

Nam Amphitruonis socium me esse volui dicere.

Mer. Scibam equidem nullum esse nobis, nisi me servom Sosiam.

180. Fugit te ratio Sos. Utinam istuc pugni fecissent tui.

Mer. Ego sum Sosia ille, quem tu dudum esse aibas mihi.

Sos. Obsecro per pacem liceat te alloqui, ut ne vapulem.

Mer. Immo induciae parumper fiant, si quid vis loqui.

Sos. Non loquar nisi pace faciâ, quando pugnis plus vales.

Mer. Dicitō, si quidvis, non nocebo? *Sos.* Tuae fidei credo?

Mer. Meae.

Sos. Quid, si falles? *Mer.* Tum Mercurius Sosiae iratus siet.

Sos. Animum advorte: nunc licet mihi liberè quid velim loqui.

Amphitruonis ego sum servos Sosia, *Mer.* Etiam denuo?

Sos. Pacem feci, foedus feci, vera dico. *Mer.* Vapula.

190. *Sos.* Ut lubet, quod tibi lubet, fac, quoniam pugnīs plus vales.

Verum ut ut es facturus, hoc quidem hercle haud recticebo tamen.

Mer. Tu me vivos hodie numquam facies, quin sim Sosia.

Sos. Certe aedepol tu me alienabis numquam quin noster siem.

Nec nobis praeter me alius quisquam 'st servos Sosia, Qui cum Amphitruone hinc unā ieram in exercitum.

Mer. Hic homo sanus non est. *Sos.* Quod mihi praedicās vitium, id tibi est.

Quid, malum! Non ego sum servos Amphitruonis Sosia? Nonne hac noctu nostra navis huc ex portu Persico Venit, quae me advexit? Nonne me huc herus misit meus?

200. Nonne ego nunc hic sto ante aedis nostras? Non mi est laterna in manu?

Non loquor? Non vigilo? Nonne hic homo me pugnīs contudit?

Fecit hercle; nam etiam misero nunc malae dolent.

Quid igitur ego dubito? aut cur non introeo in nostram domum?

Mer. Quid, domum vestram? *Sos.* Ita enimvero.

Mer. Quin quae dixti modo,

Omnia e mentitu's: equidem Sosia Amphitruonis sum:
 Nam noctu hâc soluta est navis nostra e portu Persico:
 Et ubi Pterela rex regnavit, oppidum expugnaui mus:
 Et legiones Telehoarum vi pugnando cepimus:
 Et ipsus Amphitruo obtruncavit regem Pterelam in
 praelio.

210. Sos. Egomet mihi non credo, quom illa ec autumare
 illum audio:

Hic quidem certe, quae illic sunt res gestae, memo-
 rat memoriter,

Sed quid ais? Quid Amphitruoni a Telebois datum 'st?

Mer. Pterela rex qui potitare solitus est paterâ aureâ.

Sos. Elocutus est. Ubi patera nunc est? Mer.
 In cistulâ.

Amphitruonis obsignata signo 'st. Sos. Signi dic quid
 est?

Mer. Cum quadrigis sol exorians: quid me captas,
 carnufex?

Sos. Argumentis vincit, aliud nomen quaerendum 'st
 mihi

Nescio unde haec hic spectâvit. Iam ego hunc decipiam
 probe.

Nam quod egomet solus feci, nec quisquam alius affuit

220. In tabernaculo, id quidem hodie numquam poterit di-
 cere.

Si tu Sosia es, legiones quom pugnabant maxime,

Quid in tabernaculo fecisti? victus sum, si dixeris.

Mer. Cadus erat vini; inde implevi hirneam. Sos.
 Ingressu'st viam.

Mer. Eam ego, ut matre fuerat natum, vini eduxi meri.

Sos. Mira sunt, nisi latuit intus illic in illâc hirneâ,
 Factum est illud, ut ego illic vini hirneam ebiberim
 meri.

Mer. Quid nunc? Vincon' argumentis te non esse Sosiam?

Sos. Tu negas me esse? *Mer.* Quid ego ni negem, qui egomet siem?

Sos. Per Jonem iuro me esse: neque me falsum dicere.

230. *Mer.* At ego per Mercurium iuro tibi Jonem non credere. Nam iniurato scio, plus credet mihi, quam iurato tibi.

Sos. Quis ego sum saltem, si non sum Sosia? te interrogo.

Mer. Ubi ego Sosia nolim esse, tu esto sane Sosia.

Nunc quando ego sum, vapulabis, ni hinc abis ignobilis.

Sos. Certe aedepol quom illum contemplo, et formam cognosco meam,

Quemadmodum ego saepe in speculum inspexi, nimis simili'st mei.

Itidem habet petasum, ac vestitum: tam consimilis est atque ego:

Sura, pes, statura, tonsus, oculi, nasus, et labra,

Malae, mentum, barba, collum, totus. Quid verbis opu'st?

240. Si tergum cicatricosum nihil hoc simili est similius.

Sed quom cogito, equidem certo idem sum, qui semper fui:

Novi herum, novi aedis nostras: sane sapio et sentio.

Non ego illi obtempero quod loquitur: pultabo foris.

Mer. Quo agis te? *Sos.* Domum. *Mer.* Quadrigas si nunc inscendas Jovis,

Atque hinc fugias, ita vix poteris effugere infortunium,

Sos. Nonne herae meae nunciare, quod herus meus jussit, licet?

Mer. Tuae, si quid vis nunciare, hanc nostram adire non sinam.

Nam si me irritassis, hodie lumbifragium hinc auferes.
 Sos. Abeo potius. Di immortales, obsecro vostram fidem,
 250. Ubi ego perii? ubi immutatus sum? ubi ego formam
 perdidici?
 An egomet me illic reliqui, si forte oblitus?
 Nam hic quidem omnem imaginem, quae antehac fuerat,
 possidet.
 Vivo fit, quod numquam quisquam mortuo faciet mihi.
 Ibo ad portum, atque haec uti sunt facta, hero dicam
 meo.
 Nisi etiam is quoque me ignorabit; quod ille faciat
 Jupiter.
 Ut ego hodie, raso capite, calvos capiam pileum.

Ibid. S. II. et III.

M E R C U R I U S.

Bene prosperèque hoc hodie operis processit mihi.
 Amovi a foribus maxumam molestiam.
 Iam ille illuc ad herum quom Amphitruonem advenit,
 260. Narrabit servom hinc sese a foribus Sosiam
 Amovisse, ille adeo illum mentiri sibi
 Credet; neque credet huc profectum, ut iusserat.
 Erroris ambo ego illos et dementiae
 Complebo, atque omnem Amphitruonis familiam:
 Resciscet tamen rem omnem Amphitruo.

Act. II. Sc. I.

A M P H I T R Y O, S O S I A.

Amph. Age, i tu secundum. *Sos.* Sequor, subsequor te.
Amph. Scelestissimum te arbitror. *Sos.* Nam quamobrem?

Amph. Quia id quod neque est, neque fuit, neque futurum est,

Mihi praedicas. *Sos.* Eccere! jam tuatim

270. Facis tu, ut tuis nulla apud te sit fides.

Amph. Quid est? Quo modo? jam quidem herele ego tibi istam

Scelestam, scelus, linguam abscindam. *Sos.* Tuus sum.

Proinde ut commodum est et lubet, quicquid facias;

Tamen, quin loquar haec uti facta sunt hic,

Numquam ullo modo me potes deterrere.

Amph. Scelestissime, audes mihi praedicare id,

Domi te esse nunc qui hic ades? *Sos.* Vera dico.

Amph. Malum! quod tibi dii dabunt, atque ego hodie dabo.

Sos. Istuc tibi est in manu, nam tuus sum.

280. *Amph.* Tun' me verbero audes herum ludifacere?

Tun' id dicere audes; quod nemo unquam homo antehac

Vidit, nec potest fieri, tempore uno

Homo idem duobus locis ut simul sit.

Sos. Profecto, ut loquor, ita res est. *Amph.* Jupiter te perdat.

Sos. Quid mali sum, here, tuâ ex re promeritus?

Amph. Rogasne, improbe, etiam, qui ludos facis me?

Sos. Merito maledicas mihi, si id ita factum est.

Verum haud mentior, resque uti facta, dico.

Amph. Homo hic ebrius est, ut opinor. *Sos.* Utinam ita essem!

290. *Amph.* Optas quae facta, *Sos.* Egone? *Amph.* Tu istic, ubi bibisti?

Sos. Nusquam equidem bibi. *Amph.* Quid hoc sit hominis!

Sos. Equidem decies dixi.

Domi ego sum, inquam.

Ecquid audis? et apud te assum Sosia idem.

Satin' hoc plane

Satin' diserte, here, nunc videor tibi locutus

Esse. *Amph.* Vah, apage te a me. *Sos.* Quid est negoti?

Amph. Pestis te tenet. *Sos.* Nam cur istuc dicis?

Equidem valeo, et salvos sum recte, *Amphitruo.*

300. *Amph.* At te faciam hodie, proinde ac meritis es,

Ut minus valeas, et miser sis,

Salvos domum, si rediero jam

Sequere sis, herum qui ludificas dictis delirantibus:

Qui quoniam herus quod imperavit, neglexisti persequi,

Nunc venis etiam ultro irrisum dominum: quae neque fieri

Possunt, neque fando unquam accepit quisquam, profers carnufex.

Quoius ego hodie in tergo faxy ista expetant mendacia.

Sof. *Amphitruo*, miserruma istaec miseria est servo bono,

Apud herum, qui vera loquitur, si id vi verum vincitur

310. *Amph.* Quo id malum, pacto potest, (nam mecum argumentis puta)

Fieri, nunc uti tu hic sis et domi? id dici volo.

Sos. Sum profecto et hic et illic. Hoc quoivis mirari licet.

Neque tibi istuc mirum magis videtur, quam mihi *Amphitruo.*

Amph. Quomodo? *Sos.* Nihilo, inquam, mirum magis tibi isthuc quam mihi:

Neque, ita me dii ament, credebam primò mihimet *Sosiae*,

Donec *Sosia*, ille egomet, fecit, sibi uti crederem:

Ordine omne uti quidque actum est, apud hostes dum sedimus,

Edissertavit: tum formam unâ abstulit cum nomine.

Neque lac lacti magis est simile, quam ille ego simil' est mei.

320. Nam ut dudum ante lucem a portu me praemisisti domum.

Amph. Quid igitur? *Sos.* Prius multo ante aedis stabam, quam illo adveneram.

Amph. Quas, malum! nugas? *Satin' tu sanus es?* *Sos.* Sic sum, ut vides.

Amph. Huic homini nescio quid est mali mala obiectum manni,

Postquam a me abiit. *Sos.* Fateor, nam sum obtusus pugnis pessume.

Amph. Quis te verberavit? *Sos.* Egomet memet, qui nunc sum domi.

Amph. Caue quicquam, nisi quod rogabo te mihi responderis.

Omnium primum, iste qui sit *Sosia*, hoc dici volo.

Sos. Tuus est servus. *Amph.* Mihi quidem uno te plus etiam est, quam volo.

Neque postquam sum natus? habui nisi te servom *Sosiam*.

330. *Sos.* At ego nunc, *Amphitruo*, dico; *Sosiam* servom tuum,

Praeter me, alterum, inquam, adveniens faciam ut offendas domi

Dauro prognatum patre, eâdem quâ ego sum formâ, aetate item

Quâ ego sum. Quid opu'st verbis? *Geminus Sosia* hic factu'st tibi.

Amph. *Nimia memoras mira*, sed vidistin' uxorem meam?

Sos. Quin introire in aedis numquam licitum est?

Amph. Quis te prohibuit?

Sos. Sosia ille quem iamdudum dico, is qui me contudit.

Amph. Quis istic Sosia? Sos. Ego, inquam. Quotiens dicendum est tibi?

Amph. Sed quid ais? Num obdormivisti dudum?
Sos. Nusquam gentium.

Amph. Ibi forte istum si vidisses quemdam in somnis Sosiam?

340. Sos. Non soleo ego somniculose heri imperia persequi. Vigilans vidi, vigilans nunc te video, vigilans fabulor. Vigilantem ille me iamdudum vigilans pugnis contudit,

Amph. Quis homo? Sos, Sosia. inquam, ego ille. quaeso, nonne intelligis?

Amph. Quî, malum, intellegere quisquam potis est? ita nugas blatis.

Sos. Verum actutum nosces. *Amph.* Quem? Sos. Illum nosces seruom Sosiam.

Amph. Sequere hac igitur me: nam mi istuc primum exquisito 'st opus.

Sed vide ex navi afferantur, quae iam imperavi omnia,

Sos. Et memor sum, et diligens, ut, quae imperes, compareant.

Non ego cum vino simita ebibi imperium tuum.

350. *Amph.* Utinam Di faxint, infectâ dicta re eveniant tua!

Act. III. Sc. IV.

MERCURIUS.

Concedite atque abscedite, omnes de viâ concedite:

Nec quisquam tam audax nunc fuat homo, qui obviam obsistat mihi.

Ego sum Joui dicto audiens: eius iussu nunc huc me affero.

Nunc Amphitruonem volt deludi meus pater. Faxo probe

Jam hic deludetur, spectatores, vobis spectantibus.

Capiam coronam mî in caput: assimilabo me esse ebrium:

Atque illuc sursum escendero: inde optume sic cispellam virum

De supero, quum huc accesserit faciam, ut sit madidus sobrius.

Deinde illi actutum sufferet suus servos poenas Sosia.

360. Eum fecisse ille hodie arguet, quae ego fecero hic: quid id meâ?

Meo me aequum est morigerum patri: ejus studio servire addecet.

Sed eccum Amphitruonem: advenit: jam ille hic deludetur probe;

Si quidem vos voltis auscultando operam dare.

Ibo intrò: ornatum capiam, qui potis decet;

Dein sursum ascendam in tectum, ut illum hinc prohibeam.

Act. IV. Sc. I.

AMPHITRUO.

Naucratem quem convenire volui, in naui non erat:

Neque domi, neque in urbe invenio quemquam, qui illum viderit:

Nam omnis plateas perreptavi, gymnasia, myropolia,

Apud emporium, atque in macello, in palestrâ, atque in foro.

370. In medicinis, in tonstrinis, apud omnis aedis sacras.

Sum defessus quaeritando: nusquam invenio Naucratem.

Nunc ibo domum, atque ex uxore hanc rem pergam
exquirere.

Sed aedis occluserunt: euepae! feriam foris.

Aperite hoc. Heus, ecquis hic est? ecquis hoc aperit
ostium?

Ibid. Scen. II.

MERCURIUS, AMPHITRUO.

Mer. Quis ad foris est? *Amph.* Ego sum.

Mer. Quid ego sum? *Amph.* Ita loquor. *Mer.* Tibi
Jupiter,

Diique omnes irati certo sunt, qui sic frangas fores.

Amph. Quomodo? *Mer.* Eo modo, ut prefecto vivas
aetatem miser.

Amph. Sosia. *Mer.* ita, sum Sosia, nisi me esse oblitum
existumas.

380. *Mer.* Quid nunc vis? *Amph.* Scelesti! at etiam quid velim;
id tu me rogas?

Mer. Ita rogo. Pene effregisti, fatue, foribus cardines.

An foris censebas nobis publicitus praeberier?

Quid me aspectas, stolidi? quid nunc vis tibi? aut
quis es tu homo?

Amph. Verbero! etiam quis ego sim me rogitas? ul-
morum acheruns?

Quem pol hodie ob isthaec dicta faciam ferventem
flagris.

Mer. Prodigum te fuisse oportet olim in adolescentia.

Amph. Qui dum? *Mer.* Quia senectâ aetate a me men-
dicas malum.

Amph. Cum cruciatu tuo isthaec hodie, verna, verba
funditas.

Mer. Sacrifico ego tibi. *Amph.* Quî: *Mer.* Quia enim te mactio infortunio.

390. *Amph.* Tun' me mactes, carnufex? nisi formam dii hodie meam perduint,

Faxo ut bubulis coriis onustus sis Saturni hostia.

Ita ego te certò cruce et cruciatu mactabo: exi foras,

Mastigia. *Mer.* Larva umbratilis, tu me minis territas?

Nisi hinc actutum fugias, si denuo pultaveris,

Si minuscule digito increpauerint foris, hæc tegulâ

Tuum deminuam caput, ut cum dentibus linguam excrees.

Amph. Tun' furcifer, meis procul prohibeas aedibus?

Tun' meas pultare foreis? hasce illico toto demoliar cardine.

Mer. Pergin'. *Amph.* Pergo. *Mer.* Accipe. *Amph.* Sceleste, in herum? si te hodie apprehendero,

400. Ad id redigam miseriarum, ut semper sis miser.

Mer. Bacchanal te exercuisse oportuit, senex.

Amph. Quî dum?

Mer. Quando tu me tuum seruom censes. *Amph.* Quid? censeo?

Mer. Malum tibi: præter Amphitruonem, herum noui neminem.

Amph. Num formam perdidi? Mirum quin me norit Sosia.

Scrutabor, Ehe dic mihi, quis videor? num satis Amphiruo?

Mer. Amphitruo? sanus ne es: nonne tibi prædictum, senex,

Bacchanal te exercuisse, quom qui sis alium rogites? Abscede moneo: molestus ne sies (amplius.)

Amph. Sosia. *Mer.* Quid malum, Sosia? *Amph.* Non me novisti, verbero?

410. *Mer.* Novi te hominem molestum, qui ne emas litigium. *Amph.* Adhuc.

Amplius, nonne ego heros sum tuus *Amphitruo*? *Mer.*

Tu *Bacchus* es,

Haud Amphitruo: quotiens tibi dictum vis? num denuo?

Si molestus sis, evades nunquam, quin te sacrificem.

Ibid. Scen, III.

AMPHITRUO. (NAUCRATES) SOSIA.

Amph. Di vestram fidem! quae intemperiae nostram agunt familiam! quae mira.

Video, postquam aduenio peregre? nam verumst quod olim est auditum.

Fabularier, mutatos *Atticos* in *Arcadiâ* homines,

Et saevas belluas mansitasse, nec umquam denuo parentibus.

Cognitos. *Nau.* Quid illuc *Sosia*? magna sunt, quae mira praedicas.

Ain' tu alterum te reperisse domi consimilem *Sosiam*?

420. *Sos. Aio.* Sed heus tu, quom ego *Sosiam*, quid scis an Tu forte alium *Naucratem* parias?

Nau. Mira profecto: sed gradus condecet grandire, nam ut video,

Expectat Amphitruo, et vacuus mihi venter crepitat.

Sos. Naucrates: *Nau.* Quid est? *Sos.* Nescio quid mali suspicor.

Mau. Quid? *Sos.* Vide sis: herus saluator opessulatas ante foreis graditur.

Nau. Nihil est, famem expectat obambulans. *Sos.* Curiose quidem!

Nau. *Ogganis.* *Sos.* Nec gannio, nec latro,

Si me audias, observes: nescio quid secum solus, puto;
 Rationes conligit: quid memoret, hinc excipiam: ne
 propera.

430. *Amph.* Ut metuo, ne, victis hostibus, Dii partam expungant gloriam!

Totam miris modis nostram video turbatam familiam.
 Sed id Sosiae factu'st operâ, qui me quoque praesentem auferit

Indignè praevortier. *Sos.* De me locutus, et quae velim minus.

Hominem ne congregiamur, quaeso, priusquam stomachum detexerit.

Nau. Ut lubet. *Amph.* Si illum datur hodie mastigiam apprehendere, ostendam quid sit

Herum fallere, minis, et dolis incessere. *Sos.* Audin' tu illum? *Nau.* Audio.

Sos. Illaec machina meas onerat scapulas: compellemus sis hominem.

Scin' quid volgo dici solet? *Nau.* Quid dicturus sis, nescio:

Quid tibi patiundum, fere hariolor. *Sos.* Vetu'st adagium: Fames, et mora.

440. Bilem in nasum conciant. *Nau.* Verum quidem; e loco compellemus

Alacre. *Amphitruo.* *Amph.* Naucratem audio. Mirum quid ad me veniat.

Nau. (Quaeritas me, ut ajunt, postquam)

Misisti ad navim Sosiam, ut hodie tecum conviverem?

Amph. Nusquam factum gentium. Sed ubi illic scelustus?

Nau. Eccum illum. *Amph.* Ubi? *Nau.* Ante oculos: non vides?

Amph. Vix video prae irâ: adeo me istic

Hodie delirum fecit. Ne te sacrificem, nunquam evades
Sine me. *Nau.* Ausculta precor. *Amph.* Dic, avsculto:
tu, vapula.

Sos. Quâ de re? num satis tempori? non ocius quivi,
si me

450. *Daedaleis* tulissem remigiis. *Nau.* Abstine, quaeso non
potuimus

Nostros grandius grandire gradus. *Amph.* Sive gralla-
torius, sive

Testudineus fuerit, certum 'st mihi hunc scelestum
perdere.

En tectum; en tegulas; en obductas foris; en ludifica-
tum herum;

En verborum scelus. *Nau.* Quid mali fecit tibi?
Amph. Rogas? ex illo

Tecto exclusum foribus, me deturbavit aedibus. *Sos.*
Egone?

Amph. Tu, quid minitabas te facturum, si istas pepu-
lissem foris

Negas sceleste? *Sos.* Quin negem? en testis ampliter,
quicum venio.

Nau. Amphitruo, mitte hunc meâ gratiâ,

Et me audias. *Amph.* En mitto: quid vis, loquere.
Nau. Isthic jam dudum mihi

460. *Maxuma* memoravit mira. *Praestigiator* forte, aut
veneficus

Hanc excantat tibi familiam: inquire aliunde: vide
quid siet:

Nec ante hunc excruciatum miserum facias, quam rem
intellegas. *Amph.* Recte mones: camus.

Act. V. Scen. I.

BROMIA, AMPHITRUO.

Brom. Me miseram! quid agam nescio: corrupta sum:
atque absumpta sum;

Caput dolet: neque audio, nec oculis prospicio satis:

Streptus, crepitus, sonitus, tonitrus! ut subito, ut pro-
pere, ut valide tonuit!

Sed quid hoc? quis hic est senex,

Qui ante aedis nostras sic jacet? numnam hunc per-
cussit Jupiter?

Credo aedepol, nam prohi Jupiter? sepultus est, quasi
sit mortuus.

Ibo et cognoscam quisquis est. Amphitruo hic quidem
est herus meus.

470. Amphitruo? *Amph.* Perii. *Brom.* Surge. *Amph.* Quis
me tenet?

Brom. Tua Bromia ancilla. *Amph.* Totus timeo, ita
me increpuit Jupiter:

Nec secus est, quam si ab Acherunte veniam: sed qui
tu foras

Egressa es? *Brom.* Eadem nos formido timidas terro-
re impulit

In aedibus, ubi tu habitas: nimia mira vidi: ita mihi
animus etiam nunc abest.

Amph. Scin' me tuum esse herum Amphitruonem?

Brom. Scio. *Amph.* Vide etiam nunc. *Br.* Scio.

Amph. Haec sola sanam mentem gestat meorum fa-
miliarium.

Bro. Imo sani omnis; (verum evolat hinc Jupiter
Voltus jocosus qui tuos mendacio

Summissee; tonitru ac fulgetris confessus est:

480. Parte aliâ nostri larvam exutus Sosiae

Os verum aperuit; et cachinnis ilia
 Rumpens Mercurius subsecutus est patri.
 Mortalium ultra neuter oculis visus est.)

Amph. Abi domum: iube vasa pura actutum adornari
 mihi,

Ut Jovis supremi multis hostiis pacem expetam.
 Plaudite.

EX AULULARIA.

DRAMATIS PERSONÆ.

EUCLIO, *Senex.*

MEGADORUS.

STAPHYLA, *Euclionis ancilla.*

ANTHRAX,

et

} Coqui.

LYCONIDES, *adolescens.*

CONGRIO,

etc.

STROBILUS, *Lyconidis servus.*

ARGUMENTUM.

Aululam repertam auri plenam domi Euclio
 Vi summâ servat, miseris affectus modis.

Lyconides istius (requirit) filiam.

Vult hanc Megadorus indotatam ducere.

490. Lubensque ut faciat, dat coquos cum obsonio,

Auro formidat Euclio; abstrudit foris.

Reque omni inspectâ, Lyconidis servulus

Id surpit: Illic Euclioni rem refert.

Ab eo donatur auro, uxore et filio.

Act. I. Scen. I.

EUCLIO, STAPHYLA.

Euc. Exi, inquam, age exi. Exeundum hercle tibi est foras,

Circumspectatrix, cum oculis emissitiis.

Sta. Nam cur me miseram verberas? *Euc.* Ut misera sis, Atque ut dignam mala malam aetatem exigas,

Sta. Nam quâ me nunc caussâ extrusisti ex aedibus?

500. *Euc.* Tibi ergo reddam rationem, stimulorum seges?

Illuc regredere ab ostio: illuc sis. Vide, ut Incedit! At scin' quomodo tibi res se habet?

Si hodie, hercle, fustem cepero, aut stimulum in manum; Testudineum istum tibi ego grandibo gradum.

Sta. Utinam me divi adaxint ad suspendium Potius quidem, quàm hoc pacto apud te serviam.

Euc. At at! scelesti secum murmurat?

Oculos hercle ego istos, improba, effodiam tibi, Ne me observare possis, quid rerum geram.

510. Abscede! etiam nunc: etiam nunc: etiam. Ohe:

Istic adstato: si hercle tu istoc loco Digitum transvorsum, aut unguem latum excesseris,

Aut si respexis, donecùm ego te jussero;

Continuò, hercle, ego te dedam discipulam cruci.

Scelestiorem me hac anu certe scio

Vidisse numquam. Nimisque ego hanc metuo male,

Ne mihi ex insidiis verba imprudenti duit,

Neu persentiscat, aurum, ubi est absconditum;

Quae in occipitio quoque habet oculos, pessuma.

520. Nunc ibo ut visam, est ne ita aurum ut condidi;

Quod me sollicitat plurimis miserum modis.

STAPHYLA sola

Nec nunc mecastor quid hero ego dicam meo
 Malae rei evenisse, quamve insaniam,
 Queo comminisci; ita miseram me ad hunc modum
 Decies die uno saepe extrudit aedibus.
 Nescio pol quae illunc hominem intemperiae tenent;
 Pervigilat noctes totas: tum autem interdum
 Quasi claudus sutor domi sedet totos dies.

Ibidem. Scen. II.

EUCLIO, STAPHYLA.

- Enc.* Nunc defaecato demum animo egredior domo,
 530. Postquam perspexi salva esse intus omnia.
 Redi nunc jam intrò, atque intus serva. *Sta.* Quippini.
 Ego intus servem? an ne quis aedes auferat?
 Nam hic apud nos nihil est aliud quaesti furibus:
 Ita inaniis sunt oppletae, atque araneis.
Enc. Mirum quin tuâ me causâ faciat Jupiter
 Philippum Regem, aut Darium, trivenesica.
 Araneas mihi ego illas servari volo,
 Pauper sum: fateor: patior: quod Dii dant fero.
 Abi intrò: occlude januam: jam ego hîc ero:
 540. Cave quemquam alienum in aedis intromiseris,
 Quod quispiam ignem quaerat, extinguere volo:
 Ne causae quid sit, quod te quisquam quaeritet.
 Nam si ignis vivet, tu extinguere extempulo.
 Tum aquam aufugisse dicito, si quis petet.
 Cultrum, securim, pistillum, mortarium,
 Quae ntenda vasa semper vicini rogitant,
 Fures venisse, atque abstulisse dicito.
 Profectò in aedes meas, me absente neminem

Volo intromitti. Atque etiam hoc praedico tibi,

550. Si bona fortuna veniat, ne intromiseris.

Sta. Pol ea ipsa credo ne intromittatur cavet:

Nam ad aedis nostras nusquam adiit, quamquam prope est.

Euc. Tace, atque abi intrò. *Sta.* Taceo, atque abeo.

Euc. Occlude sis

Fores ambobus pessulis. Jam ego hic ero.

Discrucior animi, quia ab domo abeundum est mihi.

Nimis hercle inuitus abeo. Sed quid agam, scio,

Nam noster nostrae qui est magister curiae,

Dividere argenti dixit nummos in viros.

Id si relinquo, ac non peto, omnes illicò

560. Me suspicentur, credo, habere aurum domi.

Nam non est verisimile hominem pauperem

Pauxillum parvi facere, quin nummum petat.

Nam nunc, quom celo sedulo omnis, ne sciant,

Omnes videntur scire: et me benignius

Omnes salutant, quàm salutabant prius.

Adeunt: consistunt: copulantur dexteras:

Rogitant me, ut valeam, quid agam, quid rerum geram.

Nunc quo profectus sum ibo, postidea domum

Me rursum, quantum potero, tantum recipiam.

Act. II. Scen. I. v. 44.

MEGADORUS.

570. Ego virtute Deum et majorum nostrorum dives sum
satis

Istas magnas factiones, animos, dotes dapsiles,

Clamores, imperia, eburata vehicula, pallas, purpuram,

Nihil moror, quae in servitutem sumptibus redigunt viros.

Senem Euclionem ex proximo pauperculum

Novi, hominem haud malum mecastor : ejus cupio filiam
Virginem mihi desponderi : haec pauper placet :
Ego conveniam (hunc), si domi
Est. Sed eccum, nescio unde sese homo recipit domum.

*Ibidem Scen. II.**EUCLIO MEGADORUS*

Euc. Praesagibat mihi animus, frustra me ire, quom
exibam domo.

580. Itaque abibam invitus : nam neque quisquam Curialium
Venit, neque magister, quem dividere argentum oportuit.
Nunc domum properare propero. nam egomet sum hic,
animus domi est.

Meg. Salvos, atque fortunatus, Euclio, semper sies.

Euc. Di te ament, Megadore. *Meg.* Quid tu? recten'
atque ut vis vales?

Euc. Non temerarium est, ubi dives blande appellat
pauperem :

Jam illic homo aurum me scit habere : eo me salutat
blandius.

Meg. Ain' tute valere? *Euc.* Pol ego haud a pecuniâ
perbene.

Meg. Pol si animus est aequus tibi, satis habes, qui
bene vitam colas.

Euc. anus hercle huic indicium fecit de auro; perspi-
cue palâm' st.

590. Quoi ego jam linguam praecidam, atque oculos effodi-
am domi.

Meg. Quid tu solus tecum loquere. *Euc.* Meam paupe-
riem conqueror.

Virginem habeo grandem, dote cassam, atque inloca-
bilem;

Neque eam queo locare quoquam. *Meg.* Tace: bonum habe animum, *Euclio*:

Dabitur: adiuvabere a me: dic si quid opus est: impera,

Euc. Nunc petit, quum pollicetur: inhiat aurum ut devoret.

Alterâ manu fert lapidem, panem ostentat alterâ.

Nemini credo, qui large blandu'st dives pauperi.

Ubi manum iniicit benigne, ibi onerat aliquam zamiam.

Ego istos novi polypos, qui sibi quicquid tetigerint, tenent.

600. *Meg.* Da mihi operam parumper. Paucis, *Euclio*, est quod te volo

De communi re appellare, mea et tua. *Euc.* Hei misero mihi!

Aurum mihi intus harpagatum est. Nunc hic eam rem volt: scio,

Mecum adire ad pactionem: verum intervisam domum.

Meg. Quonam abis? *Euc.* Iam ad te revertar, namque est quod visam domum.

Meg. Credo aedepol, ubi mentionem ego facere de filia, Mihi ut despondeat, sese a me derideri rebitur,

Neque illo quisquam est alter hodie ex paupertate parcior.

Euc. Di me servant: salua res est: saluum est, si quid non perit

Nimis male timui: prius intro redii, exanimatus fui.

610. Redeo ad te, *Megadore*, si quid me vis. *Meg.* Habeo gratiam.

Quaeso, quod te percontabor, ne id te pigeat proloqui.

Euc. Dum quidem ne quid perconteris, quod mihi non lubeat proloqui.

Meg. Dic mihi, quali me arbitrare genere prognatum?

Euc. Bono.

Meg. Quid, fide? *Euc.* Bonâ. *Meg.* Quid, factis? *Euc.*
Neque malis, neque improbis.

Meg. Aetatem meam scis? *Euc.* Scio esse grandem,
itidem ut pecuniam,

Meg. Certe aedepol equidem te civem sine malâ omni
malitiâ

Semper sum arbitratus, et nunc arbitror. *Euc.* Aurum
huic olet.

Quid nunc me vis? *Meg.* Quoniam tu me, et ego te
qualis sis, scio;

Quae res recte vortat, mihiq; tibiq; tuaeq; filiae,
620. Filiam tuam mihi uxorem posco: promitte hoc fore.

Euc. Hei, Megadore, haud decorum facinus tuis factis facis;
Ut inopem atque innoxium abs te, atque abs tuis,
me irrideas:

Nam de te neque re, neque verbis merui, ut faceres
quod facis,

Meg. Neque aedepol te derisum venio, neque derideo:
Neque dignum arbitror. *Euc.* Cur igitur poscis meam
gnatam tibi?

Meg. ut propter me tibi sit melius, mihiq; propter te
et tuos.

Euc. Venit hoc mihi in mentem, Megadore, te esse
hominem divitem,

Factiosum: me item esse hominem pauperum pau-
perumum:

Nunc si filiam locassim meam tibi, in mentem venit,

630. Te bovem esse, et me esse asellum. Ubi tecum con-
iunctus siem,

Ubi onus nequeam ferre pariter: iaceam ego asinus
in luto:

Tu me bos magis haud respicias, natus quasi um-
quam siem:

Et te utar iniquiore, et meus me ordo irrideat:
Neutrubi habeam stabile stabulum, si quid divortii fuit,
Asini me mordicibus scindant: boves incurserint cornibus.

Hoc magnum est periculum, me ab asinis ad boves
transcendere.

Meg. Quam ad probos propinquitatem proxime te adiunxeris,

Tam optimum est. Tu conditionem hanc accipe: ausculta mihi:

Atque eam desponde mihi. *Euc.* At nihil est dotis quod dem. *Meg.* Ne duas:

640. Dummodo morata recte veniat, dotata est satis.

Euc. Eo dico, ne me thesauros reperisse censeas.

Meg. Novi, ne doceas. Desponde. *Euc.* Fiat: sed tibi ...
proh Iupiter!

Num ego disperii? *Meg.* Quid est? *Euc.* Quid crepuit quasi ferrum modo?

Meg. Nunc mihi despondes filiam? *Euc.* Illis legibus, Cum illâ dote quam tibi dixi. *Meg.* Sponden' ergo?
Euc. Spondeo.

Istuc Di bene vortant! *Meg.* Ita faxint? *Euc.* Illud facito ut memineris

Convenisse, ut ne quid dotis mea ad te afferret filia.

Meg. Memini. *Euc.* At scio, quomodo vos pacto soleatis perplexari.

Pactum non pactum est, non pactum pactum est quod vobis lubet.

650. *Meg.* Nulla controuersia mihi tecum erit: sed nuptias Hodie quin faciamus, num quare causa est? *Euc.* Imo aedepol optime.

Meg. Ibo igitur: parabo. Numquid me vis? *Euc.* Istuc. *Meg.* Fiet. Vale.

Heus, Strobile, sequere propere me ad macellum strenue.

Euc. Illic hinc abiit. Di immortales, obsecro, aurum quid valet!

Credo ego iam illum inaudisse, mihi esse thesaurum domi;

Id inhiat: eâ affinitatem hanc obstinavit gratiâ.

Ibidem. Scen. III.

EUCLIO, STAPHYLA.

Euc. Ubi tu es, quae deblaterasti iam vicinis omnibus Meae me filiae daturum dotem? Heus, Staphyla, te voco.

Ecquid andis? vascula intus pure propera atque elue.

660. Filiam despondi ego: hodie nuptum huic Megadoro dabo.

Sta. Di bene vortant! verum ecastor non potest: subitum est nimis.

Euc. Tace atque abi: curata fac sint, quom a foro redeam domum.

Atque occlude aedes: iam ego hic adero.

Ibidem Scen. IV.

ANTHRAX, CONGRIO, et Coqui alii.

An. Postquam obsonavit herus. et conduxit coquos, Tibicinas que hasce apud forum, edixit mihi, Ut dispertirem obsonium hîc bifariam: nuptias Hodie faciet. *Con.* Quoius ducit filiam?

An. Vicini huius Euclionis senis e proxumo?

Ei adeo obsoni hinc dimidium iussit dari,

670. Et cœcum alterum. *Con.* Quid hic non poterat de suo

Senex suae obsonari filiae in nuptiis?

An. Vah! *Con.* Quid negoti'st? *An.* Quid negoti sit rogas?

Pumex non aequè est aridus, atque hic est senex.

Con. Ain' tandem ita esse ut dicis? *An.* Tute existuma.

Quin, divom atque hominum clamat continuò fidem,
Suam rem periisse, seque eradicarier,

De suo tigillo fumus si quâ exiit foras:

Quin quom it dormitum, follem sibi obstringit ob gulam.

Con. Cur? *An.* Ne quid animae fortè amittat dormiens?

680. *Con.* Etiamne obturat inferiorem gutturem,
Ne quid animai forte amittat dormiens?

An. Haec mihi te, sicut tibi me, aequom est credere.

Con. Imo equidem credo. *An.* At. scin' etiam quo modo?
Aquam hercle plorat, quom lavat, profundere.

Con. Censen' talentum magnum exorari potesse
Ab istoc sene, ut det, quì fiamus liberi?

An. Famem hercle utendam, si roges, numquam dabit.

Con. Aedepol mortalem parcè parcum praedicas.
Censen, vero adeo parcè et miserè vivere?

690. *An.* Pulmentum pridem eidem eripuit milvius:
Homo ad praetorem deplorabundus venit:
Infit ibi postulare, plorans, eiulans,
Ut sibi liceret, milvum vadariet.
Sexcenta sunt, quae memorem, si sit otium,

Ibidem Scen. VI.

ANTHRAX, STAPHYLA, CONGRIO. et Coqui.

An. Heus, Staphyla, prodi, atque ostium aperi; *Sta.*
Quis vocat?

An. Anthrax. *Sta.* Quid vis? *An.* Hos ut accipias coquos, obsoniumque in nuptias.

Megadorus jussit Euclyoni haec mittere.
Duc istos intro. *Sta. Sequimini.*

Ibidem Scen. VIII.

EVCLIO, CONGRIO.

Euc. Volui animum tandem confirmare hodie meum,

700. Ut bene haberem filiai in nuptiis.

Venio ad macellum; rogito pisces: indicant
Caros; agninam caram, caram bubulam,
Vitulinarum, cetum, porcinarum, cara omnia:
Atque eo fuerunt cariora, aes non erat:
Abeo iratus illinc, quoniam nihil est quod emam.
Ita illis impuris omnibus adii manum.
Deinde egomet mecum cogitare inter vias
Occupi, Festo die si quid prodegeris,
Profesto egere liceat, nisi peperceris.

710. Postquam hanc rationem cordi, ventrique edidi;
Accessit animus ad meam sententiam,
Quam minimo sumptu filiam ut nuptum darem.
Nunc tusculum emi, et hasce coronas floreas:
Haec imponentur in foco nostro Lari,
Uti fortunatas faciat gnatae nuptias:
Sed quid ego apertas aedes nostras conspicio?
Et strepitu' st intus, num-nam compilor miser?

Con. Aulam maiorem si potes, vicinia

Pete: haec est parva, capere non quit. *Euc.* Hei mihi

720. Perii hercle; aurum rapitur, aula quaeritur.

Nimirum occidit, nisi ego huc propero currere.

Apollo, quaeso subveni mihi, atque adiuva,

Confige sagittis fures thesaurarios.

Quoi in re tali iam subvenisti antithac.

Sed cesso prius, quam prorsus perii, currere?

Ibid. Scen. IX.

ANTHRAX.

Dromo desquama piscis: tu, Machaerio,
 Congrum, murenam exdorsua, quantum potes:
 Atque omnia, dum absum hinc, exossata fac sient.
 Ego hinc artoptam ex proxumo utendam peto

730. A Congrione. tu istum gallum, si sapis,
 Glabriorem reddes mihi, quam volsus ludin'st.
 Sed quid clamoris oritur hinc ex proxumo?
 Coqui hercle, credo, faciunt officium suum.
 Fugiam intro, ne quid hic turbæ fiat itidem.

Act. III. Scen. I.

CONGRIO.

Optati cives, populares, incolae, accolae, advenae omnes,
 Date viam quâ fingere liceat: facite totae plateae pateant:
 Neque ego umquam, nisi hodie ad Bacchas veni in
 Bacchanal coquinatum,

Ita me miserum et meos discipulos fustibus male con-
 tuderunt.

Totus doleo, atque oppido perii, ita me iste habuit
 senex gymnasium.

740. Neque ligna ego umquam gentium praeberè vidi pul-
 chrius:

Itaque omnes exegit foras, me, atque hos onustos
 fustibus.

At at, perii hercle ego miser! aperit: Bacchanal! adest.
 Sequitur. Scio quam rem geram: hoc ipse magister
 me docuit.

Ibid. Scen. II.

EUCLIO, CONGRIO.

Euc. Redi: quo fugis nunc? tene, tene. *Con.* Quid, stolide, clamas?

Euc. Quia ad tres viros iam ego deferam tuum nomen, *Con.* Quamobrem?

Euc. Quia cultrum habes. *Con.* Cocum decet. *Euc.* Quid comminatus

Mihi? *Con.* Isti huc malefactum arbitror, quia non latus fodi.

Euc. Homo nullus est te scelestior, qui vivat hodie! Neque quoi ego de industriâ amplius male plus lubens faxim.

750. *Con.* Sed qui tibi nos, mendice homo, tactio est? quares est?

Euc. Etiam rogitas? an quia minus quam aequom erat, feci? *Con.* Sine.

Euc. Sed in aedibus quid tibi meis nam erat negoti, Me absente, nisi ego iusseram? volo scire. *Con.* Tace ergo.

Quia venimus coctum ad nuptias. *Euc.* Quid tu, malum, curas.

Utrum crudum, an coctum edim? nisi tu mihi es tutor?

Si ad ianuam huc accesseris, nisi iussero, propius,

Ego te faciam miserrimum mortalis uti sis.

Scis iam meam sententiam? quo abis? redi rursum.

Con. Ita me bene amet Laverna, te iam nisi reddi

760. Mihi vasa iubes, pipulo hic differam te ante aedis.

Quid ego nunc agam? nã ego edepol veni huc auspicio malo.

Nummo sum conductus: plus jam medico mercede opus est.

Ibid. Scen. III.

E U C L I O.

Euc. Hoc quidem hercle, quoquo ibo nunc, mecum erit: mecum feram:

Neque istuc in tantis periculis umquam committam ut sieſ.

Ite sane nunc iam intrò omnes, et Coqui, et tibi-
cinae.

Etiam huc introduce, si vis, vel gregem venalium.

Coquite, facite, festinate nunc iam quantum lubet.

Con. Heu, senex, pro vapulando, hercle, ego abs te mercedem petam.

Ibid. Scen. IV.

E U C L I O.

Illic hinc abiit. Di immortales! Facinus audax incipit,

770. Qui cum opulento pauper homine coepit rem habere
aut negotium.

Veluti Megadorus tentat me omnibus miserum modis.

Qui simulavit mei honoris mittere huc causâ coquos,

Is eâ causâ misit, hoc qui surriperent misero mihi,

Condigne etiam meus me intus gallus gallinaceus,

Qui erat anui peculiaris, perdidit paenissime.

Ubi erat haec defossa, occēpit ibi scalpurire unguis

Circumcircâ. Quaid opus est verbis? ita mihi pectus
peracuit:

Capio fustem: obtrunco gallum, furem manifestarium.

Credo ego aedepol illi mercedem gallo pollicitos
coquos,

780. Si id palam fecisset. Exemi e manu manubrium.

Quid opus est verbis? facta est pugna in gallo gal-
linaceo.

Act. IV. Sc. I.

STROBILVS.

Hoc est servi facinus frugi. facere quod ego persequor
Ne morae molestiaeque imperium herile habeat sibi.
Nam qui hero ex sententiâ servire servus postulat,
In herum matura, in se sera condecet capessere.
Sin dormitet, ita dormitet, servom sese ut cogitet.
Nam qui amanti hero servitutem servit, quasi ego
servio,

Si herum videt superare amorem hoc servi esse offi-
cium reor,

Retinere ad salutem; non eum, quo incumbat eo im-
pellere.

790. Quasi pueris, qui nare discunt, scirpea induitur ratis,
Qui laborent minus, facilius ut nent, et moveant
manus:

Eodem modo servom ratem esse hero aequom censeo,
Ut toleret, ne pessum abeat: tanquam (catapirateria)
Herile imperium ediscat, ut quod frons velit, oculi
sciant.

Quod iubeat, citis quadrigis citius properet persequi.
Qui ea curabit, abstinebit censione bubulâ.

Nec suâ operâ rediget umquam in splendorem com-
pedes.

Nunc herus meus (Lyconides) amat filiam hujus Eu-
clionis pauperis:

Eam hero nunc renunciatum 'st nuptum Megadoro dari.

800. Is speculatum huc misit me, ut, quae fierent, fieret
particeps.

Nunc sine omni suspicione in arâ hic assidam sacrâ.
Hinc ego et huc et illuc potero, quid agant, arbitrarier.

Sceus. II.

EUCLIO et STROBILUS,

Euclio, exiens e templo fidei in quo aulam deposuit, haec secum;

Tu modo cave quoiquam indicassis aurum meum esse istic, Fides.

Non metuo ne quisquam inveniât: ita probe in Latetris situm'st.

Edepoll' nae ille pulchram praedam agat, si quis illam invenerit

Aulam onustam auri! Verum id te quaeso ut prohibeas, Fides.

Nunc Lavabo ut rem divinam faciam, ne affinem morer, Quin ubi arcessat me meam extemplo filiam ducat domum.

810. Vide Fides, etiam atque etiam nunc salvam ut aulam abste auferam.

Tuae fidei concredidi aurum: in tuo fano modo'st situm.

Str. Dii immortales! quod ego hunc hominem facinus audis loqui?

Se aulam onustam auri abstrusisse hic intus in fano. Fides,

Cave tu illi fidelis, quaeso, potius fueris quam mihi.

At que hic pater est, ut ego opinor, hujus herus meum quam amat.

Ibo hinc intrò: perscrutabor fanum, si inveniam uspiam

Aurum, dum hic est occupatus: sed si repperero, ô
Fides,

Mulsi Congialem plenam faciam tibi fideliam.

Id adeo tibi faciam: verum ego mihi bibam, ubi id
fecero.

Scen. III.

EUCLIO, STROBILUS in recessu.

820. *Euc.* Non temere'st quod Corvos cantat mihi nunc
ab laevâ manu.

Semel radebat pedibus terram, et voce crocitabat suâ:
Continuò cor meum coepit artem facere ludicram
Atque in pectus emicare. Sed ego cesso currere?

Ibid. Scen. IV.

EUCLIO, STROBILUS.

Euc. Foras, foras, lumbrice, qui sub terrâ erepsisti
modò,

Qui modò nusquam comparebas, nunc, quom compares,
peris.

Ego aedepol te, praestigiator, miseris jam accipiam
modis.

Str. Quae te mala crux agitat? quid tibi mecum est
commerci, senex?

Quid me afflictas? quid me raptas? quâ me causâ
verberas?

Euc. Verberabilissime, etiam rogitas? non fur, sed
trifur.

830. *Str.* Quid tibi subripui? *Euc.* Redde huc sis. *Str.*
Quid tibi vis reddam? *Euc.* Rogitas?

Str. Nihil equidem tibi abstuli. *Euc.* At, illud, quod tibi abstuleras, cedo.

Hem quid agis? *Str.* Quid agam? *Euc.* auferre non potes. *Str.* Quid vis tibi?

Euc. Pone hoc, sis: aufer cavillam: non ego nunc nugas ago.

Str. Quid ego ponam? quin tu eloquere, quicquid est, suo nomine.

Non, hercle, equidem quicquam sumsi, nec tetigi. *Euc.* Ostende huc manus?

Str. Hem tibi? *Euc.* ostende. *Str.* eccas. *Euc.* Video, age ostende tertiam.

Str. Larvae hunc, atque intemperiae, insaniaeque agitant senem.

Facisne injuriam mihi, an non? *Euc.* Fateor, quia non pendes, maxumam.

Atque id quoque jam fiet, nisi fatere. *Str.* Quid fatear tibi?

840. *Euc.* Quid abstulisti hinc? *Str.* Di me perdant, si ego tui quicquam abstuli,

Nive adeo abstulisse vellem. *Euc.* Agedum excutedum pallium.

Str. Tuo arbitrato. *Euc.* Ne inter tunicas habeas. *Str.* Tenta quâ lubet.

Euc. Vah, scelestus, quàm benigne? ut ne abstulisse intellegam.

Novi sycphantias. Age rursum, ostende huc manum Dexteram. *Str.* Hem. *Euc.* Nunc laevam ostende. *Str.* Quin equidem ambas profero.

Euc. Jam scrutari mitto; redde huc. *Str.* Quid reddam?

Euc. Vah! nugas agis,

Certe habes. *Str.* Habeo ego? quid habeo? *Euc.* Non dico: audire expetis.

Id meum quicquid habes, redde. *Str.* Insanis: perscrutatus es

Tuo arbitrato, neque tui me quidquam invenisti penes.
850. *Euc.* Mane, mane, quis illic est, qui hic intus alter erat tecum simul?

Perii hercle! ille nunc intus turbat: hunc si amitto, hic abierit.

Postremò jam nunc perscrutavi, hic nihil habet. Abi quò lubet.

Jupiter te Dique omnes perdant: *Str.* hand male agit gratias.

Euc. Ibo intrò, atque illi socio tuo jam interstringam gulam.

Fugin' hinc ab oculis? abin' an non? *Str.* Abeo. *Euc.* Cave sis te videam.

Ibid. Scen. V.

STBRO IL S.

Emortuum ego me mavelim letho malo,
Quàm iam non ego illi dem hodie insidias seni.

Non hic jam non audebit aurum abstrudere.

Credo, referet jam secum, et mutabit locum.

860. Atat! foris crepuit. Senex eccum aurum effert foras.
Tantisper hic ego ad januam concessero.

Ibid. Scen. VI.

E U C L I O.

Fidei censebam maxumam multò fidem

Esse. Ea sublevit os mihi paenissimum.

Ni subvenisset corvos, periissem miser,

Nimis hercle ego illum corvom ad me veniat velim;

Qui indicium fecit, ut ego illi aliquid boni

Dicam: nam quod edit, tam duim quam perduim
Nunc, hoc ubi abstrudam, cogito solum locum.

Silvani lucus extrà murum est avius,

870. Crebro salicto oppletus, ibi sumam locum.

Certum'st: Silvano potius credam, quam Fide,

Str. Euge, Euge! dii me salvom et servatum volunt.

Jam ego illuc praecurram, atque inscendam aliquam
in arborem:

Indeque observabo, aurum ubi abstrudat senex.

Quamquam hic manere herus me sese iusserat;

Certum'st, malam rem potius quaeram cum lucro.

Ibid. Scen. VIII.

STROBILVS.

Illos divitiis, qui aureos montes colunt,

Ego solus supero: nam istos reges caeteros

Memorare nolo, hominum mendicabula.

880. Ego sum ille Rex Philippus. O lepidum diem!

Nam ut dudum hinc abii, vidi ubi aurum abstrudebat
senex

Effodio aulam auri plenam; inde exeo; illico

Video recipere se senem. Ille me non videt.

Nam ego modo declinavi paulum me extrà viam.

At, at! eccum ipsum. Ibo, ut hoc condam, domum

Ibid. Scen. IX.

EUCLIO, LYCONIDES.

Euc. Solus. Perii! interii! occidi! quo curram? quo
non curram?

Tene, tene: quem? quis? nescio: nihil video:
caecus eo: atque

Equidem quò eam, aut ubi sim, aut qui sim, nequeo
cum animo

Certum investigare. Obsecro vos ego, mihi auxilio,
890. Oro, obtestor, sitis: et hominem demonstretis, qui eam
abstulerit,

Qui vestitu et cretâ occultant sese, atque sedent quasi
sint frugi.

Quid ais tu? tibi credere certum est: nam te esse
bonum e vultu cognosco.

Quid est? quid ridetis? novi omnes. Scio fures esse
hic compluris.

Hem; nemo habet horum! occidisti. Dic igitur, quis
habet? nescis!

Heu me miserum, miserum! peri male perditus!
pessime ornatus eo.

Tantum gemitu et malae moestitiae hic dies mihi
obtulit.

Famem et pauperiem: perditissimus ego sum omnium
in terrâ:

Nam quid mihi opus est vitâ, qui tantum auri perdidici,
Quod custodivi sedulo: egomet me defraudavi,

900. Animumque meum, geniumque meum: nunc eo alii
laetificantur

Meo malo et damno: pati nequeo.

Ly. Quinam homo hic ante aedis nostras eiulans con-
queritur moerens?

Atque hic quidem Euclio est. Est, opinor. oppidò ego
interii, palam est res.

Is nuptum dari Megadoro filiam statuerat:

Hoc ubi scivi, clam subito rapui virginem, quam matri
meae servandam tradidi, pro quo facto,

Me Megadorus renuntiare repudium iussit Euclioni.
(Hic etiam)

Scit (raptam) a me, ut ego opinor, filiam suam.
Nunc mihi incertum est

Quid agam? abeam, aut maneam? an adeam? an
fugiam? quid agam aedepol nescio.

Ibid. Scen. X.

Euc. Quis homo hic loquitur? *Lyc.* Ego sum *Euc.*
imò ego sum miser, et misere perditus,

910. *Quoi* tanta mala, moestitudoque obtigit. *Lyc.* Animo
bono es.

Euc. Quo, obsecro, pacto esse possum? *Lyc.* Quia
istuc facinus, quod tuum

Sollicitat animum, id ego feci et fateor. *Euc.* Quid
ego ex te audio?

Lic. Id quod verum est. *Euc.* Quid ego emerui,
adolescens, mali,

Quamobrem ita faceres, meque meosque perditum ires
liberos?

Lyc. Deus mihi impulsor fuit; is me ad illam inlexit.

Euc. Quo modo?

Lic. Fateor me peccavisse, et me hanc culpam comme-
ritum scio.

Id adeo te oratum advenio, ut animo aequo ignoscas mihi.

Euc. Cur id ausus facere, ut id, quod non tuum
esset tangeres?

Lic. Quid vis fieri? factum est illud, fieri infectum
non potest,

920. *Deos* credo voluisse? nam ni vellent: non fieret, scio.

Euc. At ego Deos credo voluisse, ut apud me te in
nervo enicem?

Lyc. Ne istuc dixis *Euc.* Quid tibi ergo meam, me
invito, tactio est?

Lyc. Quia vini vitio atque amoris feci. *Euc.* Homo audacissume,

Cum istacin' te oratione huc ad me adire ausum, impudens?

Nam si istuc ius est: ut sic tu istuc excusare possies, Luce claro deripiamus aurum matronis palam;

Post id, si prehensi simus, excusemus ebrios.

Nos fecisse vini causa? nimis vile'st vinum atque amor, Si ebrio atque amanti impune facere, quod lubeat, licet.

230. *Lyc.* Quin tibi ultro supplicatum venio ob stultitiam meam.

Euc. Non mihi homines placent, qui quando male fecerunt, purgant.

Tu illam scribas non tuam esse, non attactam oportuit.

Lyc. Ego quia sum tangere ausus, haud caussificor quin eam

Ego habeam potissimum. *Euc.* Tun' habeas, me invito, meam?

Lyc. Haud, te invito, postulo: sed meam esse oportere arbitror.

Quin tu eam invenies, inquam, meam illam esse oportere, Euclio.

Euc. Nisi refers.... *Lyc.* Quid tibi ego referam? *Euc.* Quod subripuisti meum.

Jam quidem ad praetorem, hercle, te rapiam, et tibi scribam dicam.

Lyc. Surripio ego tuum? unde? aut quid id est? *Euc.* Ita te amabit Juppiter,

940. Ut tu nescis? *Lyc.* Nisi quidem tu mihi, quid quaeras, dixeris.

Euc. Aulam auri, inquam, te reposco, quam tu confessus mihi

Te abstulisse. *Lyc.* Neque aedepol ego dixi, neque feci.

Euc. Negas?

Lyc. Pernego imo, nam ego neque aurum, neque ista aula quae siet

Scio, nec novi. *Euc.* Illam, ex Silvani luco quam abstuleras, cedo.

I, refer. dimidiam tecum potius partem dividam.

Tametsi fur mihi es, molestus non ero: i verò, refer.

Lyc. Sams tu non es, qui furem me voces. Ego te, Euclio,

De aliâ re rescivisse censui, quod ad me attinet.

Magna est res, quam ego tecum otiose, si otium est, cupio loqui.

950. *Euc.* Dic bonâ fide, tu id aurum non surripuisti? *Lyc.* Bonâ.

Euc. Neque seisc, quis abstulerit? *Lyc.* Istuc quoque bonâ. *Euc.* Atque id si seisc,

Qui abstulerit, mihi indicabis? *Lyc.* Faciam. *Euc.* Neque partem tibi

Ab eo, quiqui est, inde posces, neque furem excipies? *Lyc.* Ita.

Euc. Quid si fallis? *Lyc.* Tum me faciat, quod volt magnus Jupiter.

Euc. Sat habeo. Age nunc loquere, quid vis? *Lyc.* Si me novisti minus,

Genere qui sim gnatus: hic mihi est Megadorus avonculus;

Mêus fuit pater Antimachus; ego vocor Lyconides:

Mater est Eunomia. *Euc.* Novi genus. Nunc quid vis? id volo

Noscere. *Lyc.* Filiam ex te tu habes. *Euc.* Imo eccillam domi.

960. *Lyc.* Eam tu despondisti, opinor, meo avonculo:

(Quod ut seivi, eam rapui mihi, et matri meae servandam tradidi.

Tum) is me nunc renunciare repudium jussit tibi.

Euc. Repudium, rebus paratis, atque exornatis nuptiis!
Ut illum Di immortales omnes Deaeque, quantum 'st,
perdunt,

Quem propter hodie auri tantum perdidisti, infelix, miser!
(Et tu mihi, meus malorum, adhuc gnatam rapuisti?)

Lyc. Bono animo es, et benedice. Nunc te obtestor,
Euclio,

Si quid ego erga te imprudens peccavi, aut gnatam
tuam,

Ut mihi ignoscas, eamque uxorem mihi des, ut leges
jubent:

970. *Euc.* Hei mihi, quod facinus ego ex te audio? perii
oppido,

Ita mihi ad malum malae res plurimae se agglutinant.

Ibo intro, ut quid hujus veri sit sciam. *Lyc.* Jam te
sequor.

Act. V. Scen. I.

STROBILUS, LYCONIDES.

Str. Di immortales, quibus et quantis me donatis gaudiis!

Quadrilibrem aulam auro onustam habeo: quis me est
divitior?

Quis me Athenis nunc magis quisquam est homo, quod
Di sint propitii?

Lyc. Certo enim ego vocem hic loquentis modo me
audire visus sum.

Str. Herum ne aspicio meum? *Lyc.* Videon' ego hunc
Strobilum servum meum.

Str. Ipsus est. *Lyc.* Haud alius est. *Str.* Congrediar.
Lyc. Contollam gradum.

Str. Quin ego illi me invenisse dico hanc praedam
atque eloquor?

980. *Igitur* orabo, ut manu me mittat. Ibo atque eloquar:

Reperi. *Lyc.* Quid reperisti? *Str.* Non quod pueri
clamitant,

In fabâ se reperisse? *Lyc.* Jam ne autem, ut soles,
deludis?

Str. Here, mane: eloquar. Jam ausculta. *Lyc.* Age er-
go loquere. *Str.* Reperi hodie,

Here, divitias nimias. *Lyc.* Ubinam? *Str.* Quadrili-
brem, inquam, aulam auri plenam.

Lyc. Quod ego facinus audio ex te? *Str.* Euclioni
huic seni subripui,

Lyc. Ubi est aurum? *Str.* In arcâ apud me. Nunc
volo me emitti manu.

Lyc. I, redde aurum. *Str.* Reddam ego aurum?

Lyc. Redde inquam? ut huic reddatur: „Te manu
mittam.

Str. „Itane spondes? *Lyc.* Spondeo. *Str.* Jura per Jovem.

990. *Lyc.* „Juro. Quod jubet, faciam. Sed me cito expedi sis.

Str. „Satis: ut ego aurum apportem, eo. *Lyc.* I pega-
seo gradu, et vorans viam redi.

Ibid. Scen. VI.

LYCONIDES, EUCLIO, STROBILUS.

Lyc. „O Euclio, Euclio! *Euc.* Quid est? *Lyc.* Descende
ad nos, nam Di te servatum volunt.

„Habemus aulam. *Euc.* Habetisne? an me deluditis?

Lyc. „Habemus, inquam; modo, si potes, huc advola.

Euc. „O magne Jupiter? o Lar familiaris! et

Regina Juno, et noster thesaurarie

„Alcide, tandem miseremini miserum senem,
Oh! oh, quàm lætis, aula, tibi amicus senex
Conplector ulnis, et te dulci capio osculo?

1000. Expleri nequeo mille vel complexibus

O spes; o cor! luctum depulverans meum.

„At cui meritas referam grates? an Diis? qui bonos.
Respectant homines? an amicis, rectis viris?

An utrisque? utrisque potius et primum tibi
Lyconide, principium et autor tanti boni.

„Hâc ego te (quondam) aulâ condonabo: (interea)
Tuam (uxorem) hanc esse volo, filiam meam.

Lyc. „Accipio, et Euclionis volo mea sit domus.

Str. „Quod restat, here, nunc memento, ut sim liber.

1010. Lyc. „Recte monuisti: esto merito liber tuo

„O Strobile, et turbatam jam intus coenam para.

Str. „Vos, Spectatores, si fabula perplacuit, clare plaudite.